

Innst. S. nr. 208.

(1998-99)

Innstilling fra næringskomiteen om verdiskaping og miljømuligheter i skogsektoren (Skogmeldingen).

St.meld. nr. 17 (1998-99).

Til Stortinget.

1. SKOGEN - EN RESSURS I ARBEIDET FOR EN BÆREKRAFTIG UTVIKLING - INNLEDENDE MERKNADER

1.1 Sammendrag

Norge disponerer store naturressurser. I fastlands-Norge er det knyttet store verdier til jord-, skog- og utmarksarealene. De er et viktig grunnlag for verdiskaping, bosetting og velferd for befolkningen. Regjeringen tar i meldingen opp de utfordringer og muligheter som er knyttet til forvaltning av skogressursene.

Regjeringen mener skogpolitikken skal stimulere til en ansvarsfull og aktiv utnyttning av skogressursene og støtte opp under arbeidet med å få til en mer bærekraftig utvikling.

Skogpolitikken ble sist gjennomgått i St.meld. nr. 18 (1984-85) Om næringspolitikken i skogbruket. Ved behandlingen av St.prp. nr. 8 (1992-93) Om landbruk i utvikling stadfestet Stortinget at intensjonene fra St.meld. nr. 18 (1984-85) skulle videreføres. Oppfølging og rapportering til Stortinget har senere vært knyttet til de årlige budsjettproposisjonene, og Stortingets behandling av disse.

1.2 Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Mimmi Bæivi, Bjarne Håkon Hanssen, Kjell Opseth, Torstein Rudihaugen, Oddbjørg Ausdal Starrfelt og Rita Tveiten, fra Fremskrittspartiet, Øystein Hedstrøm og Terje Knudsen, fra Kristelig Folkeparti, Modulf Aukan og Anita Apelthun Sæle, fra Høyre, Ansgar Gabrielsen og Ivar Kristiansen, fra Senterpartiet, lederen Morten Lund, og fra Venstre, Leif Helge Kongshaug, viser til at Norge disponerer store naturressurser, og at det i fastlands-Norge er knyttet store verdier til jord-, skog- og

utmarksarealene. Komiteen er enig i at disse naturressursene er et viktig grunnlag for verdiskaping, bosetting og velferd. Det er et mål å utnytte disse ressursene til samfunnets beste. Komiteen ser derfor svært positivt på at det nå er lagt fram en egen stortingsmelding om norsk skogpolitikk. Arbeidet ble igangsatt av den forrige, og videreført av Regjeringen.

Komiteen viser til at samfunnet er inne i en utvikling som innebærer økende kontakt og handel med utlandet og større vekt på bærekraftig utvikling, miljøverdier og livskvalitet. I en overgang mot en nasjonal-økonomi der petroleumsinntektene reduseres over tid, er det særlig viktig å gjennomgå mulighetene for videre utvikling av et aktivt, miljøtilpasset næringsliv i fastlands-Norge.

Komiteen er enig i at mulighetene for verdiskaping og produksjon av miljøgoder i skogsektoren er store og at de siste års aktivitetsnedgang aktualiserer en økt innsats i skogsektoren.

Komiteen merker seg at meldingen bygger videre på de sentrale prinsipper for skogforvaltningen som det har vært bred politisk enighet om. I forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 18 (1984-85) understreket Stortinget at ansvaret for fremtidige generasjoners ressursgrunnlag i seg selv er så viktig at det begrunner en økt innsats i skogbruket, og at skogressursene må forvaltes på en biologisk og skogfaglig forsvarlig måte.

Meldingen drøfter også utfordringer og tiltak knyttet til variert næringsvirksomhet basert på skogressursene, i tråd med de næringspolitiske retningslinjer Stortinget har trukket opp.

I tillegg fanger meldingen opp viktige utviklingslinjer på miljøområdet. Skogens betydning for biologisk mangfold, og i klima- og energisammenheng, er viktig i denne forbindelse. Utviklingen de siste årene har medført at miljødimensjonen knyttet til skogbruk er kommet mer i fokus. Komiteen mener det er riktig å legge vesentlig vekt på dette i skogpolitikken fremover,

men vil samtidig understreke at skogbrukets næringsmessige betydning må legges til grunn innenfor rammene av en bærekraftig ressursforvaltning.

Komiteen viser til at den generelle veksten i økonomien har ført til at tradisjonelle næringer som jord og skogbruk, framstår som mindre attraktive inntektskilder enn mange andre yrker.

Komiteen mener det er viktig at søkelyset rettes mot skogbrukets flersidige funksjoner, og hvordan skogen og alle dens produkter kan bidra til at gårdsskogene kan gi større inntekter og således bidra til opprettholdelse av levende bygder. Det er viktig at det fokuseres på skogen som et mangfold av ressurser og muligheter.

Ut fra distriktpolitiske mål om å styrke gårdskogbrukerens inntekter fra skogen, mener komiteen at skogens mangfold i større grad bør søkes tatt i bruk.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til egne merknader i de enkelte avsnitt i innstillingen.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at skogmeldingen varsler en skogpolitisk kursdreining, der prinsippet om frihet under ansvar erstattes av mer offentlig styring og detaljregulering. Disse medlemmer mener at økt offentlig styring av skogbruksnæringen vil virke hemmende på aktivitet, verdiskaping og lønnsomhet i skogsektoren.

2. PRODUKSJON OG FORBRUK AV TREVIRKE OG SKOGINDUSTRI- PRODUKTER

2.1 Sammendrag

Liberaliseringen av verdenshandelen, globalisering av økonomien og den generelle økonomiske veksten har stor betydning for skogsektoren. Samtidig som verdens skogareal reduseres, er etterspørselen etter trevirke til energiformål og industriell foredling økende. Tall fra FAO indikerer f.eks. at det globale forbruket av trevirke økte med 36 pst. i perioden 1970-1994.

Den største utfordringen i global sammenheng er å få bukt med avskogingen, som i et historisk perspektiv har vært omfattende både i nord og i sør.

Utviklingen truer i mange områder mulighetene for at skogene fortsatt skal kunne fylle viktige økonomiske og sosiale funksjoner.

Det er lite sannsynlig at det blir mangel på industrivirke på lang sikt globalt sett, og det er lite sannsynlig at den gjennomsnittlige realprisen på industrivirke vil øke vesentlig.

Departementet viser til at netto skogtilvekst i Europa fortsatt vil ligge godt over avvirkningskvantumet, og at netto stående skogvolum vil øke med ca. 200 mill. m³ pr. år.

2.2 Komiteens merknader

Komiteen merker seg de analyser departementet har trukket frem når det gjelder tilgang på og etterspørsel etter trevirke globalt og i Europa. Det er stor usikkerhet i disse analysene, og komiteen legger til grunn at langsiktigheten i skogproduksjonen tilsier at en nasjonalt vanskelig kan tilpasse skogbruket og industriutviklingen fullt ut til vurderinger av fremtidig prisnivå og etterspørsel. Det vil imidlertid etter komiteens oppfatning være viktig at Norge sørger for å ta vare på skogarealene og sikrer et godt omfang på stående trevirke med god kvalitet. Det ligger store verdier i dette, både i form av et potensial for verdiskaping og i form av sikkerhet for at skogens miljøfunksjoner opprettholdes.

Komiteen vil understreke at Norge bør bidra aktivt til å utvikle bedre verktøy for fremskriving av utviklingen når det gjelder skogforråd og skogprodukter globalt. Komiteen vil her peke på verdien av gode skogregistreringer. Norge bør som et ledd i bistandsarbeid og i annet samarbeid med andre land kunne bidra aktivt til en bedre ressurskartlegging.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til egne merknader i de enkelte avsnitt i innstillingen.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til en økt global etterspørsel etter skog og treprodukter. Det globale forbruk av trevirke har økt med 36 pst. i perioden 1970-1994. I denne forbindelse har Norge et betydelig potensial i å kunne øke avvirkningen og dermed økt verdiskaping og eksport av produkter fra skogen. Disse medlemmer registrerer med bekymring at aktiviteten i skogen har falt de siste år, og at avvirkningen nå er nede på vel 7 millioner m³ pr. år. Samtidig øker importen av tømmer til norsk treforedlingsindustri betydelig, og ligger nå på 35-40 pst. av behovet. Denne negative situasjon kombinert med det forhold at investeringene er kraftig redusert de siste år, medfører etter Høyres oppfatning at det må legges til rette for en ny og positiv skogpolitikk i Norge som kan medvirke til en mer positiv utvikling av den samlede skog og foredlingsnæring. Etter Høyres oppfatning peker Regjeringen i meldingen dessverre i liten grad på tiltak som kan bidra til å øke avvirkningen og dermed verdiskapningen i skogbruksnæringen og industrien.

3. INTERNASJONAL SKOGPOLITIKK

3.1 Sammendrag

Regjeringen legger opp til at Norge skal delta aktivt i internasjonal skogpolitikk. Norge kan bidra konstruktivt til utvikling av bærekraftig skogbruk globalt. Det er dessuten viktig å sikre at internasjonale avtaler ivaretar norske interesser.

Regjeringen vil legge vekt på anbefalinger fra skogpanelet og konvensjonen om biologisk mangfold i bistandspolitiske vurderinger. Miljø- og naturressursforvaltning skal prioriteres høyt i norsk multilateral og bilateral bistand. Skogtiltak er sentrale i dette.

Regjeringen vil legge vekt på at skogrelatert bistand siktes inn mot arbeid som bygger opp under mottakerlandenes utvikling og gjennomføring av helhetlige nasjonale skogprogram, der kriterier og indikatorer som både omfatter vern og bærekraftig bruk av skog inngår.

Regjeringen har bestemt at Norge i årene som kommer skal ta del i koordineringen av den paneuropeiske samarbeidsprosessen for beskyttelse av Europas skoger.

Regjeringen vil styrke og utvikle det nordiske samarbeidet om skogspørsmål. Et godt nordisk samarbeid vil være til stor nytte i internasjonale skogpolitiske sammenhenger.

Regjeringen ser det som hensiktsmessig at de FN-organisasjonene som arbeider med skogspørsmål blir tillagt et betydelig oppfølgingsansvar for de internasjonale prosessene. Regjeringen ser det som særlig viktig å støtte opp under dette skogrelaterte arbeidet i FAO.

Regjeringen vil i samarbeid med skogbruket og skogindustrien arbeide for at den norske skogsektoren kan oppvise troverdig dokumentasjon, og bidra til at denne gjøres kjent internasjonalt.

3.2 Komiteens merknader

Internasjonalt samarbeid

Komiteen har merket seg at Regjeringen legger opp til at Norge skal delta aktivt i det internasjonale skogpolitiske arbeidet. Komiteen mener at det vil være viktig å få på plass en egen internasjonalt rettslig bindende avtale om skog, under de forutsetninger meldingen trekker opp. Det er knyttet mangesidige nærings- og miljøverninteresser til skogforvaltningen globalt og nasjonalt. En egen internasjonal avtale vil kunne bidra til å klargjøre og balansere internasjonale prioriteringer og utviklingen av nasjonal skogpolitikk.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det årlig globalt forsvinner skog på et areal i størrelsesorden halvparten av Norges fastland. Samtidig viser meldingen at i Afrika står f.eks trevirke for ca. 75 pst. av all energiforsyning. Skog er i denne sammenheng - også i u-land - av avgjørende betydning for å bevare jordsmonnet og for å verne om drikkevann.

Disse medlemmer slutter seg til Regjeringens ønske om et aktivt nordisk og internasjonalt samarbeid. I denne forbindelse er det derfor viktig at norske aktører innen skogbruksnæringen gis rammebetingelser som er på linje med våre viktigste konkurrentland og samarbeidsnasjoner.

Bistandspolitisk arbeid

Komiteen mener det er grunn til å prioritere miljø- og naturressursforvaltning høyt i det bistandspolitiske arbeidet. Skogens viktige rolle for livsopphold og i

klima- og energisammenheng verden over, gjør at skogrelatert bistand vil være virkningsfull.

Europeisk og nordisk skogpolitikk

Komiteen viser til at det norske skogbruket og skogindustrien konkurrerer i et verdensmarked. Det er likevel Europa som er den viktigste arenaen for norske aktører når det gjelder handel med tømmer og skogprodukter. Samtidig er mulighetene for å demonstrere et langsiktig bærekraftig skogbruk store i en europeisk sammenheng. Komiteen mener derfor det er riktig at Norge legger vesentlig vekt på å bidra i det utviklingsarbeidet som skjer innenfor det skogpolitiske samarbeid i Europa. Komiteen vil understreke viktigheten av at de ulike aktørene i skogsektoren trekkes med i det arbeidet som norske myndigheter deltar i.

Komiteen ser det som viktig at det nordiske samarbeidet fortsetter og utvikles videre. Et organisert samarbeid i Norden er viktig for erfaringsutveksling og utvikling av felles holdninger, og vil kunne føre til at en står sterkere i det internasjonale skogpolitiske arbeidet. Også på områder som forskning, skogregistrering, resultatkontroll og miljøområdet, vil nordisk forståelse, samarbeid og systemutvikling være fruktbart.

Komiteen er enig i at det skal legges vekt på å evaluere viktige skogpolitiske tiltak jevnlig, og foreta de nødvendige korreksjoner ut fra nye utfordringer, forskning, kunnskap og erfaringer.

Komiteen ser det også som formålstjenlig at skogbruket blir integrert i departementets framtidige arbeid med helhetlig miljøhandlingsplan for landbruket.

4. UTVIKLINGEN I NORSK SKOGBRUK OG SKOGINDUSTRI

4.1 Sammendrag

Samlet bruttoprodukt for skogsektoren var i 1997 på 12,1 mrd. kroner. Dette utgjør, sett i forhold til fastlands-Norge, 1,6 pst. av brutto nasjonalprodukt (BNP) og 1,8 pst. av sysselsettingen (33 000 normalårsverk). Det ble i 1997 eksportert skogindustriprodukter for ca. 13,7 mrd. kroner.

Skognæringene er i større grad enn de fleste andre næringer lokalisert i distriktene. Det er i skogstrøkene på Østlandet og i Trøndelag at disse næringene generelt har størst betydning.

Trelast- og trevareindustrien er representert i 313 av 435 kommuner, og er den industrinæring som bortsett fra verkstedproduksjoner er representert i flest kommuner.

Utfordringen for skogindustrien i distriktene er knyttet til å utvikle mer komplette verdikjeder basert på regionenes egne skogressurser.

De internasjonale prosessene og utviklingen i verdensmarkedene har konsekvenser for den norske skogsektoren. Skogsektorens evne til å påvirke og tilpasse seg utviklingen betyr svært mye for konkurranseevnen, sysselsettingen og verdiskapingen - også lokalt.

Skogsektoren i Norge er inne i en omstilling som fordrer stor tilpasningsevne i alle ledd i verdikjeden.

Bønder og skogeiere henter i økende grad deler av sin inntekt fra virksomhet utenfor bruket.

Det har de siste årene vært en relativt lav aktivitet i skogbruket. Avvirkningen til salg og industriell produksjon har ligget godt under 10 mill. m³ pr. år, og investeringene er redusert med 30 pst. siden slutten av 1980-tallet. En rekke forhold (tømmerpris, markeds-krav, teknologisk utvikling m.m.) har bidratt til at store arealer i dag er lite aktuelle for næringsmessig skogbruk. Omfanget av teknisk/økonomiske nullområder varierer fra fylke til fylke, og det er skogreisingsdistriktene i Nord-Norge og Vest-Norge som relativt sett har mest areal som ikke kan drives lønnsomt ut fra dagens situasjon. Dersom forholdet mellom tømmerpris og kostnader fortsatt utvikler seg negativt, ligger det an til at ytterligere arealer vil bli vurdert som marginale. I skogbruket utføres en stadig større andel av arbeidet av entreprenører. Rekrutteringen, arbeidskrafttilgangen og etterspørselen etter arbeidskraft er lav, og dette ser ut til å påvirke både omfanget av og kvaliteten på skogkulturarbeidet. Næringsutviklings-tiltak i utmark har fått et oppsving både organisasjonsmessig og i omfang. Det er fremdeles et stort potensial for utmarksbasert verdiskaping og produksjon av miljøgoder som ikke er utnyttet.

Skogsektoren generelt opplever økt konkurranse fra importvirke, både når det gjelder massevirke og sagtømmer. Hovedutfordringene for industriell utnyttelse av trevirke er:

- internasjonaliseringen, med store fusjoner og oppkjøp,
- økende konkurranse mellom ulike skogprodukter, og mellom skogprodukter og andre materialer som f.eks. plast, stål og betong, og
- økte miljø- og ressursrelaterte krav.

Miljøkravene til skogbruket er blitt større, og det er større etterspørsel etter dokumentasjon på at skogproduktene kommer fra et bærekraftig skogbruk.

Økt fokus på miljøspørsmålene bidrog videre til at skogsektoren i 1994 tok initiativ til et omfattende prosjekt som fikk navnet Levende Skog. Dette prosjektet hadde som formål å skape tillit til at det norske råstoffet produseres på en bærekraftig måte.

Realprisene på de fleste skogprodukter har vært fallende over lang tid, og bruttoproduktet er redusert i alle deler av skogsektoren. Treforedlingsindustrien har kompensert for fallende realpriser bl.a. gjennom en betydelig endring i volumproduksjon og dreining mot bedre betalte produkter. Trelast- og trevareprodusentene har ikke tilpasset seg i samme grad. Opprustning og modernisering av gjenværende bedrifter har medført at den samlede kapasiteten er større enn den reelle produksjonen.

En utvikling mot færre og større enheter i skogindustrien vil medføre lengre transportavstand og dermed

økt transportarbeid og større transportkostnader, spesielt for råvaretransporten. Det er grunn til å forvente at også transportkostnadenes andel av de samlede kostnader vil fortsette å øke.

Skogarealet er fordelt på ca. 120 000 eiendommer som har ulik størrelse og ulike naturgitte produksjonsforhold. Eiendomsstrukturen har vært relativt stabil over tid.

For verdiskapingen kan dagens praktisering av konsesjonslovens prisreguleringsbestemmelser medføre visse problemer. Dette er særlig knyttet til effekten på skogeierens investeringsvilje.

Et hovedspørsmål i den videre politikk- og virkemiddelutformingen er om det er hensiktsmessig med en større offentlig innsats der verdikjeden fungerer dårlig, og om det er sider ved den statlige og annen offentlig virkemiddelbruk som har fått utilsiktede virkninger.

4.2 Komiteens merknader

Komiteen merker seg at skogbruket og skogindustrien står overfor store utfordringer fremover. Komiteen legger til grunn at den internasjonale innretning og de nasjonale utfordringene krever et nært samspill mellom skogbruket og skogindustrien.

Det er over den siste 10-årsperioden gjort viktige tilpasninger i virksomheten i sektoren med sikte på høyere verdiskaping og bedre miljøtilpasninger. Komiteen registrerer likevel at summen av de faktorer som påvirker skogbruket og skogindustrien har medført en utvikling som på mange områder er urovekkende. Komiteen vil spesielt fremheve at departementet vurderer investeringsnivået som for lavt, og at kvaliteten på skogkulturarbeidet ikke holder mål. Departementets analyser av utviklingen viser tydelig at skogsektorens rammevilkår er avhengige av en rekke forhold i og utenfor sektoren. Dette omfatter arealbruk og eiendomsomsetning, samferdselsspørsmål og industritilpasninger.

Komiteen mener derfor det er grunn til å vurdere om den statlige virkemiddelbruken fullt ut er tilpasset de utviklingstrekk en ser fremover, og om de samvirker på en god nok måte på tvers av myndighetsområder.

Komiteen viser til at en del skogområder er lite lønnsomme å drive, og viser til meldingens omtale av disse nullområdene.

Komiteen vil peke på at teknologi og markedspris vil påvirke størrelsen og mengden av disse områdene. Komiteen vil be om at det foretas en bedre registrering av disse områdene, og en vurdering av hva som vil være slike nullområder. Ved en eventuell utvidelse av vern, bør disse områdene prioriteres.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at skogmeldingen peker på at lønnsomheten i næringen er svekket og aktiviteten er redusert de siste 10 årene. Disse medlemmer er derfor uenig i det tydelige linjeskiftet meldingen innebærer hvor prinsippet om "frihet under ansvar" i stor grad erstattes med offentlig styring og detaljregu-

leringer. Dette er feil medisin i en situasjon hvor det er ønskelig å stimulere aktiviteten i norsk skogbruk istedenfor nye pålegg og reguleringer som kan gi økte kostnader og redusert aktivitet.

Disse medlemmer mener derfor det er nødvendig å presisere at prinsippet om "frihet under ansvar", fortsatt skal være grunnleggende for skogpolitikken. Offentlige reguleringer som kan virke aktivitetshemmende må i størst mulig grad unngås, fordi de bidrar til å redusere næringens konkurransedyktighet.

Disse medlemmer mener skogeierne er de som best kan være en drivkraft i næringsutviklingen. Skal denne utviklingen lykkes, må den baseres på motiverte eiere og en sterk privat eiendomsrett. En forutsetning for å kunne utvikle optimal næringsutøvelse er en deregulering av eiendomsmarkedet som kan gi større fleksibilitet og mulighet til oppbygging av levedyktige eiendommer. Disse medlemmer registrerer at meldingen legger opp til nye offentlige reguleringer og restriksjoner som gradvis kan bidra til å uthule eiendomsretten. Disse medlemmer mener skogpolitikken må preges av færre reguleringer og mindre detaljstyring som grunnlag for å utvikle en robust og lønnsom skog- og utmarksnæring. Videre ser disse medlemmer på skatte- og avgiftssystemer, transportrestriksjoner og konsesjonslovgivningen som eksempler på viktige faktorer å gjøre noe med. Disse medlemmer mener at kjøretøysbestemmelser, avgiftsnivå, f.eks. bil- og drivstoffavgifter bør endres og harmoniseres med tilsvarende bestemmelser i våre naboland som norsk skogbruk, transportsiden og foredlingsbedriftene skal konkurrere med. Disse medlemmer vil understreke at det er markedet på bakgrunn av dette som skal avgjøre produksjonen, avvirkningen og foredlingen av trevirke.

Disse medlemmer ser det som lite hensiktsmessig å sette bestemte mål for avvirkningskvanta i skogpolitikken, fordi det er markedet som må være avgjørende for avvirkningen. Skogproduksjonen skal ikke styres av offentlige myndigheter for å skulle dekke bestemte kvanta som industrien setter som mål for sin produksjon. Etter disse medlemmers mening må industrien til enhver tid rette seg etter det råstoffgrunnlag som kan fremskaffes i markedet.

Disse medlemmer viser til at markedet for trevirke har vært preget av store variasjoner sett over tid. Mulighetene for betydelige tilførsler fra de land som Norge må konkurrere med, gir ikke utsikt til stabilitet og langt mindre utsikt for underbalanse i markedet. Disse medlemmer konstaterer derfor at det er knyttet stor usikkerhet til mulighetene for rentabel skogproduksjon i terreng med vanskelige driftsforhold og/eller lav bonitet og tilvekst. Med mulige økte virkestilførsler og mulige sterke variasjoner i markedet, som ikke kan kontrolleres gjennom norsk skogpolitikk, mener disse medlemmer det vil være risikofylt satsing eventuelt å bruke vesentlige samfunnsmidler for å øke skogproduksjonen på sikt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil hevde at norsk virkesproduksjon må baseres på naturlig tilkomst, bonitet og klimatiske forhold for tilvekst. Uansett målsetting så er arealene for skogproduksjonen relativt begrenset i Norge. Arealer med lav bonitet samt dårlige vekstforhold på grunn av klima og nullvekstsoner er store. Disse medlemmer finner det derfor hensiktsmessig å legge til rette for at de gode vekstarealene for skogproduksjon utnyttes mest mulig rasjonelt. Rasjonell produksjon gir det beste grunnlaget for stabilitet og tilpassing til markedet.

Disse medlemmer vil minne om at offentlig styring, regulering og tilskuddsvirksomhet kan føre til en unaturlig produksjonsvridning. En eventuell vridning av produksjonen innen skogbruket kan gi utslag først på lang sikt. Disse medlemmer mener derfor at myndighetsbaserte tilskudd må reduseres i de tilfeller hvor stor fare for feilinvesteringer foreligger. Disse medlemmer vil hevde at eventuelle investeringer for uttak må iverksettes etter skogeiers egne driftsplaner basert på bruk av eventuelle avsatte investeringsmidler og skogavgift. Offentlige tilskudd må veies mot totalresultatet. Det er imidlertid ingen grunn til å gi offentlige tilskudd til avvirkning som samlet sett vil gi null verdi. Disse medlemmer mener det ikke må legges hindringer i veien for rasjonelle driftsmetoder innen skogbruket og fredningsbestemmelser bør komme minst mulig til anvendelse i områder hvor skogproduksjonen kan drives rasjonelt.

5. HOVEDMÅL OG OVERORDNEDE PERSPEKTIVER PÅ VIRKEMIDDELBRUK

5.1 Sammendrag

I meldingen fremgår det at Regjeringen vil føre en aktiv nasjonal skogpolitikk for å styrke skogens bidrag til velferd for befolkningen, mer bærekraftige produksjons- og forbruksmønstre og levende bygder. Regjeringen vil fokusere på de mulighetene som ligger i skogsektoren, der målene er at:

- verdiskapingen fra skogbaserte næringer skal økes, og
- skogsektoren skal bidra til å løse viktige miljøoppgaver.

Regjeringens hovedstrategi for å øke den skogbaserte verdiskapingen er å utvikle en mer helhetlig politikk for skogbruk og skogindustri.

Regjeringen vil legge vekt på at de skogbaserte næringene skal kunne utnytte sine konkurransefortrinn, og tilpasse produktene til behov og etterspørsel ved bedre markedsorientering nasjonalt og internasjonalt. Den skogbaserte verdiskapingen skjer med grunnlag i en fornybar ressurs. Norge er et av de land i verden som har mulighet for å øke skogproduksjonen vesentlig i de neste 50-100 år.

Regjeringen mener skogsektoren er viktig i arbeidet for aktivt å utvikle bærekraftige produksjons- og forbruksmønstre. Skogen er en fornybar ressurs, forutsatt at produksjonsgrunnlaget ikke ødelegges og at belastningen i form av forurensning m.m. ikke overstiger skognaturens tålegrense. Skogen bidrar også i det globale klimagassregnskapet gjennom at CO₂ tas opp i vekst og binder karbon i stående skog, noe som kan lagres i varige trekonstruksjoner. Skog kan videre utnyttes til bioenergi til erstatning for fossil energi. De positive miljøvirkningene av dette kan forsterkes gjennom målrettet, langsiktig satsing.

Regjeringen vil utnytte skogens og skogproduktene positive miljøbidrag.

Det er behov for en bred virkemiddelbruk i gjennomføringen av skogpolitikken. Virkemidlene må rettes inn med sikte på en god balanse mellom økonomi, miljøvern og kulturelle og sosiale forhold. Det er videre nødvendig med et statlig engasjement i forvaltning og utvikling av skogressursene. Hovedårsakene er det langsiktige perspektivet i skogproduksjonen.

Gjennomføring av skogpolitikken er basert på et bredt sett av virkemidler som omfatter lovverk, økonomiske virkemidler i form av tilskudd og skatteordninger, kompetanseoppbygging, informasjon, veiledning, forskning og utviklingstiltak samt opplegg for overvåking og resultatkontroll.

5.2 Komiteens merknader

Komiteen viser til den store verdiskapningen i skognæringen, med 40 mrd. kroner i bruttoproduksjonsverdi i 1997, og en eksportverdi på 15 mrd. kroner samme år. Komiteen er enig i at dette er bygd opp gjennom langsiktig forvaltning, og at et vilkår for økt verdiskaping er at investeringer og aktivitet holdes oppe.

Komiteen slutter seg til Regjeringens hovedstrategi om å øke verdiskapingen gjennom en mer helhetlig politikk for skogbruk og skogindustri. Viderefordeling og miljøhensyn er sentralt i denne sammenheng. Komiteen vil understreke at det er innen viderefordeling at potensialet for økt verdiskaping og sysselsetting er størst. I verdiskapingsprogrammet må en derfor se hele produksjonskjeden i en sammenheng og ha spesielt fokus på foredlingsindustrien.

Komiteen viser til at Regjeringen vil føre en aktiv nasjonal skogpolitikk for å styrke skogens bidrag til velferd for befolkningen, mer bærekraftige produksjons- og forbruksmønstre og levende bygder. Regjeringen vil fokusere på de mulighetene som ligger i skogsektoren, der målene er at:

- verdiskapingen fra skogbaserte næringer skal økes
- skogsektoren skal bidra til å løse viktige miljøoppgaver

Komiteen mener Regjeringens mål for skogpolitikken fanger opp hovedperspektivene i de utfordringer skogsektoren står overfor.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til egne merknader i de enkelte avsnitt i innstillingen.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til skogbruksnæringens store potensial for vekst og utvikling. Disse medlemmer mener næringen må gis rammevilkår og ha virkemidler tilgjengelig som er minst like bra som de viktigste konkurrentland. Disse medlemmer mener derfor at det må føres en mer aktiv skogbrukspolitikk i Norge, hvor myndighetene må bidra bl.a. med å liberalisere konsesjonsloven, mindre detaljstyring og større satsing på forskning og utdanning. Etter Høyres oppfatning er økt avvirkning, større bearbeidingsgrad og større investeringer i næringen et hovedmål det må satses på å nå. Virkemiddelbruken må tilpasses dette målet. Disse medlemmer viser også til at skogbruksnæringen er en typisk distriktsorientert næring, hvor lempinger i konsesjonsloven og satsing på et aktivt eierskap vil kunne bidra til utvikling.

6. VERDISKAPINGEN FRA SKOGBASERTE NÆRINGER SKAL ØKES

6.1 Sammendrag

Skogarealet domineres av gran, furu og lauvtrær. Fordelingen har ikke endret seg vesentlig siden 1920-årene.

Det stående volumet er mer enn fordoblet siden 1920. Skogreising har bidratt til vel en firedobling av det stående volumet på Vestlandet, mens volumet i Nord-Norge er omtrent fordoblet.

I meldingen legger Regjeringen til grunn at skogpolitikken fortsatt skal et høyt ambisjonsnivå når det gjelder å vedlikeholde og utvikle skogressursene med sikte på et variert råstofftilbud og trevirke av høy kvalitet.

Regjeringen legger til grunn at det på nasjonal basis er mulig å øke avvirkningen ut over dagens nivå, innenfor rammene av et bærekraftig skogbruk.

Økt skogpolitisk måloppnåelse krever en mer planmessig tilnærming til utfordringene. Departementet setter krav om utarbeidelse av fylkesvise skogpolitiske strategier.

Departementet forutsetter at de kommunale landbruksplaner og skogpolitiske strategier integreres i den kommunale planleggingen. Det er videre et mål å utvikle skogbruksplanleggingen for de enkelte eiendommer, slik at planene blir mer tjenlige verktøy for den enkelte skogeier.

Investeringer i skogkultur er grunnleggende for de fremtidige avvirkningsmulighetene og kvaliteten på det trevirket som blir produsert.

Nedgangen i investeringer har skjedd over hele landet de siste årene.

Det er etter departementets mening nødvendig med et fortsatt statlig engasjement i de langsiktige investeringene som er forbundet med en aktiv skogkultur.

Departementet vil legge stor vekt på at skogkultur og skogskjøtsel fremmer et variert råstofftilbud og produksjon av trevirke med høy kvalitet. Departementet vil videreføre oppbyggingen av kvalitetsskog i skogreisningsstrøkene innenfor miljømessig forsvarlige rammer. I samarbeid med næringen vil departementet styrke veiledningen og kontrollen omkring skogkultur for aktuelle eiergrupper.

Skogsveiene er et vilkår for lønnsomhet i skogsektoren. Samtidig er skogsveibygging omdiskutert ut fra miljøhensyn.

For å imøtekomme skogbrukets behov for en tilfredsstillende infrastruktur må det fortsatt bygges et betydelig antall kilometer nye skogsbilveier i Norge. Gjennom virkemiddelbruken vil departementet prioritere utbyggingen av veier på arealer som klart gir grunnlag for en langsiktig, bærekraftig skogproduksjon.

Virkemidlene på området omfatter tilskudd, skattefordel ved bruk av skogavgift og direkte utgiftsføring av utgifter til skogsveier.

Det er et mål å legge til rette for at transporten fra skog til industri skal kunne foregå på en kostnads- og miljøeffektiv måte. Viktig i dette er kjøretøybestemmelser, standarden på veinettet og utbedring av flaskehalser. Med sikte på en effektiv virketransport er det nødvendig å vurdere behovet for å endre kjøretøybestemmelsene. Stadig flere arealer blir uinteressante for økonomisk skogbruk og en konsentrasjon av aktivitetsnivået omkring industrinære og høyproduktive arealer. Dette er en stor utfordring for skogsektoren. Departementet vil aktivt bidra til at det etableres troverdig og fyldig dokumentasjon om den norske skogsektoren, slik at skogsektoren så langt mulig ikke blir gjenstand for unødvendige handelshindringer som følge av mangelfull eller feiltolket informasjon.

Regjeringen legger vekt på at det offentlige virkemiddelapparatet skal bidra til å fremme samarbeid mellom de ulike produksjonsledd. Retningslinjene for dette skal legges til rette for økt samarbeid mellom bedrifter og økte koblinger i verdikjeden med hensyn til råstofflevering og -mottak.

Sett i forhold til flere land med langt mindre skogressurser utnytter og foredler Norge trevirke i liten grad. Både næringene og myndighetene har gjennom de senere årene lagt økt vekt på verdikjedeperspektivet, spesielt potensialet for økt verdiskaping i foredlingsleddene.

Regjeringen vil sette i verk et 5-årig verdiskapingsprogram for bruk og foredling av trevirke. Siktemålet er høyere verdiskaping gjennom foredling innenlands og økt anvendelse av trevirke. Iverksetting av et slikt program forutsetter både medvirkning og medfinansiering fra skogbruket og skogindustrien.

Det legges ikke opp til særordninger for skogbasert industri innenfor SND-systemet. Regjeringen vil likevel peke på at skogbasert næringsvirksomhet spiller en viktig rolle når det gjelder nyskaping og næringsutvikling i distriktene.

Bevilgningen av BU-midler til området skog, tre og utmark har økt de senere år. En evaluering i 1998 viste at midler til skogprosjekter ga stor sysselsettingseffekt, relativt høy inntjening, og hadde stor overlevelsesevne.

Skogarealene og utmarksressursene representerer betydelige verdier, og kan i større grad enn i dag gi grunnlag for et variert tilbud av varer og tjenester. En mer profesjonell forvaltning og utnyttning av ressursene krever bedre organisering blant grunneiere, videreutvikling av lov- og regelverk og forbedring av den offentlige kontroll- og tilretteleggingsfunksjonen.

Hovedutfordringen i den videre utviklingen av naturbasert næring knyttet til f.eks. jakt, fiske og opplevelser er at de av tradisjon i for liten grad er orientert mot kunder, markeder og økonomisk effektivitet. Markedsorientering og en gjennomtenkt holdning til å tilfredsstille kundegruppene er en forutsetning for stabil lønnsomhet.

6.2 Komiteens merknader

Skogkultur

Skogbruket er en langsiktig næring. Det bør derfor legges opp til et høyt ambisjonsnivå når det gjelder å vedlikeholde og utvikle skogressursene med sikte på et variert råstofftilbud og trevirke av høy kvalitet.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil understreke viktigheten av å ivareta hensynet til kommende generasjoner gjennom en aktiv og målrettet skogkultur, innenfor miljømessig forsvarlige rammer. Dette er nødvendig fordi skogen er betydningsfull for økologi og klima, og fordi produksjon, høsting og bruk av trevirke innvirker på sysselsettingen og bosettingen i distriktene, og representerer et stort verdiskapingspotensial som det er viktig å utnytte aktivt.

Flertallet har merket seg at departementet fremhever at en stor andel av de avvirkede feltene ikke er tilrettelagt for foryngelse, og at det i arbeidet med en ny skogbrukslov vil bli lagt vekt på å understreke skogeiers ansvar for en tilfredsstillende foryngelsesinnsats. Flertallet er enig i at en situasjon med et for lavt investeringsnivå og aktivitet i skogkultur ikke kan vedvare.

Både i miljøsammenheng, og for å bygge opp ressursene for framtidige generasjoner, mener flertallet at skogbruksinvesteringene bør økes. Dette forutsetter også bruk av positive virkemidler for å skape samsvar mellom privatøkonomisk og samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

Flertallet er enig i at for å motivere skogeierne til å investere i skogkultur og aktivt gjøre kvalitetsfremmende tiltak, er det nødvendig med et relativt høyt og stabilt tilskuddsnivå.

Flertallet peker på at tilskuddsordningen i henhold til forskrift om tilskudd til skogkultur skal gjelde alle eiendoms kategorier, med unntak av eiendommer i skogstrøkene i østlandsfylkene og Aust-Agder, som

har et nyttbart balansekvantum på over 3 000 m³ i vedkommende kommune etter skogbruksplanen. Flertallet ber om at departementet vurderer å innføre tilskuddsordningen også for disse unntakene.

Flertallet ber departementet følge utviklingen nøye, og forventer rapporter til Stortinget om dette forholdet i de årlige budsjettene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til egne merknader i kap. 8 - prissetting av skogeiedommer.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at investeringsnivået i skogbruksnæringen har falt betraktelig de siste år. Disse medlemmer mener derfor at det må legges til rette for en politikk som kan bidra til økte investeringer i næringen totalt sett. Dette vil bidra til økt verdiskaping, økt avvirkning og større sysselsetting i en typisk distriktsbasert næring.

Disse medlemmer mener det må satses på skogkultur og oppbygging av realverdier for tiden etter oljealderen. Slike langsiktige investeringer fremstår nødvendigvis ikke som lønnsomme for den nåværende eier, men er klart lønnsomme sett på lang sikt. Tilskudd til skogkultur må kanaliseres der disse totalt sett gir den beste effekt. Som en viktig del av satsingen på skogkultur, må skogavgiftsordningen bedres. Etter disse medlemmers mening er det viktig at en økende andel av skogkulturen er basert på riktig grunnmateriale.

Planlegging

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil understreke betydningen av at skogbruksvirksomheten skjer på en planmessig måte som fanger opp både skogfaglige og miljømessige hensyn. Det er etter hvert etablert et omfattende strategisk og plansystem knyttet til skogbruk. Dette opplegget bør utvikles videre med sikte på en best mulig lokal tilpasning og en mest mulig kostnadseffektiv bruk av de midler som går til dette. Flertallet vil også understreke at denne planleggingen ikke må bidra til unødig byråkratisering men heller virke som et fundament for samhandling mellom næringen og myndighetene.

Skogbruk på Vestlandet og i Nord-Norge

Komiteen viser til at kystskogbruken er fortsatt i en oppbyggingsfase. Komiteen vil slå fast at det fortsatt vil være behov for en statlig innsats for å vedlikeholde og utvikle skogressursene i kyststrøkene. Enkelte regioner har en uforholdsmessig stor import av trematerialer sett i forhold til de rike lokale mulighetene for produksjon av nyttbart virke. Det er et mål å gjøre disse områdene mer selvforsynte med trevirke. Utnyttningen av kulturskogen er god mange steder. Avkastningen for den enkelte eier av de investeringene som er gjort så langt, og verdiskapingen knyttet til utnyttningen av virket, må etter komiteen mening

synliggjøres bedre dersom det skal være mulig å motivere til et høyere aktivitetsnivå enn i dag.

Komiteen er kjent med at kystskogbruken har vært gjenstand for omfattende diskusjon og kritikk. Det er bl.a. reist tvil om skogreisningen kan sies å være i tråd med konvensjonen om biologisk mangfold. Miljøinnteressenes innvendinger mot skogreisningen har trolig bidratt til et lavere aktivitetsnivå enn forventet. Styrking av skogforskningen, spesielt om forhold i Nord-Norge og Vestlandet kan bidra til å dempe konflikter og øke aktiviteten. Komiteen mener det er viktig å få bedre dokumentasjon omkring de næringsmessige, miljømessige og samfunnsøkonomiske sidene ved skogbruken i disse områdene. Komiteen ber departementet legge vekt på at den varslede gjennomgangen av skogsektorens utfordringer i skogreisningsstrøk får bred deltagelse.

Avvirkning

Komiteens kontakt med skogsektoren i forbindelse med behandlingen av denne meldingen viser klart at mange av aktørene savner mer konkrete ambisjoner og mål for avvirkningen enn det Regjeringen gir. Komiteen vil vise til at spørsmålet investerings- og avvirkningsmål også ble tatt opp i forbindelse med drøfting av St.meld. nr. 18 (1984-85). Stortinget understreket den gang at avvirkningen må ses i sammenheng med markedsutviklingen og markedets behovet. Det er skogeierne som ut fra egne forutsetninger og personlig økonomi må treffe beslutninger om avvirkning. Komiteen slutter seg til Regjeringen i synet på at det er mulig og ønskelig å øke avvirkningen ut over dagens nivå. Komiteen vil samtidig minne om at aktivitetsnivået i skogbruken for en stor del bestemmes av pris- og kostnadsforholdene i markedet og at det derfor ikke er aktuelt å treffe politiske vedtak om omfanget av avvirkningen det enkelte år.

Konkurransedyktig og variert skogbasert industri

Komiteen viser til at pris- og kostnadsforholdene i markedene er sentrale faktorer for den norske skogsektorens konkurranseevne. Utviklingen i skogindustrien mot økt internasjonalisering og større konkurranse i produktmarkedene har ført til fallende realpriser. Uten kostnadsreduksjoner eller uendret nivå på tømmeruttak og -anvendelse vil verdiskapingen falle i takt med produktprisene. Samtidig medfører dette at stadig større arealer blir mindre interessante for økonomisk skogbruk, med mindre man kan komme fram til produkter fra disse områdene som gir en høyere betalingsevne. Dette vil i sin tur føre til en økt skogbruksaktivitet på de høyproduktive og industrinære områder. Her er imidlertid aktiviteten allerede høy, og sammen med krav om miljø- og flerbrukshensyn i befolkningstette områder vil avvirkning og derved verdiskaping knyttet til skog fortsette å falle. Dette kan få store konsekvenser for flere distrikter med lange transportavstander til industri. Komiteen vil peke på at

dette er en viktig næringspolitisk og distriktpolitisk utfordring.

Komiteen mener det er nødvendig å støtte opp om produktutvikling og høyere foredlingsgrad. Lokal foredling av trevirke har en rekke fordeler som kan utnyttes som grunnlag for inntekter og sysselsetting i flere distrikter, og det er sentralt å utvikle nettverk og kompetansemiljøer for å gi småskala bedrifter mulighet til å tilegne seg økt kunnskap og markedsinnsikt.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil understreke at Statens nærings- og distriktsutviklingsfond må brukes aktivt i utviklingen av en konkurransedyktig og variert skogindustri.

Komiteen vil spesielt rette oppmerksomheten mot den store ressursen som lauvtre representerer. Komiteen mener det må være et mål at lauvskogressursene utnyttes og utvikles på en optimal måte for å oppnå høy kvalitet og stor verdiskaping. Dette krever bevisstgjøring i alle ledd i verdikjeden. Her vil informasjon til brukere av lauvtreprodukter være betydningsfull. Et nasjonalt informasjonssenter for lauvtreprodukter bør etter komiteens oppfatning vurderes.

Komiteen mener det bør være et mål at forbruket av norsk lauvtre økes betydelig innen trevare-, møbel-, og byggningsbransjen.

Utviklingen av trearbeidende virksomheter som kan utnytte slikt råstoff, er viktig. Vesentlige momenter her er utnytting av lokalt råstoff, variert produksjon, arbeidsintensiv foredling og potensiale for god lønnsomhet.

Komiteen mener også det bør utvikles nettverk mellom ulike kompetanse- og utdanningsmiljøer, både nasjonalt og internasjonalt. Nettverk-/kompetanseoppbygging på tvers av fagsektorer vil være et viktig bidrag til å spre kunnskap om trevirkets muligheter. I denne forbindelse ser komiteen meget positivt på arbeidet med etableringen av et internasjonalt tresenter i Trondheim. Dette vil kunne bli en møteplass for kompetanse og utvikling som vil ha stor betydning for hele skogsektoren.

Komiteen har merket seg forslaget om et fem-årig verdiskapingsprogram for bruk og foredling av trevirke. Dette programmet skal fokusere på høyere foredling og økt bruk av trevirke samt bedre koblinger mellom skog og marked. I en første fase av programmet skal det etableres en arbeidsgruppe for å utrede strategi, gjennomføring og finansieringsbehov.

Komiteen stiller seg meget positiv til et slikt verdiskapningsprogram. Det er viktig at utredningen fører til konstruktive og konkrete tiltak. En satsing på økt bruk av trevirke vil også samsvare med målsettinger om bærekraftige produksjons- og forbruksmønstre. Det er viktig at skog og treprodukter integreres i kommunenes arbeid med Lokal Agenda 21.

Komiteen mener at en i et slikt program må prioritere mellom innsatsområder.

Komiteen vil peke på at gjennomføringen av et aktivt verdiskapningsprogram vil kreve god landsdekkende informasjon til beslutningstakerne. Det norske Skogselskap med sin informasjonskompetanse kan være en aktiv aktør i denne sammenheng.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, legger spesielt stor vekt på å utvikle mulighetene for skogbruket i distriktene, og legger til grunn at verdiskapingsprogrammet primært bør rettes mot å skape nye produkter og avsetningsmuligheter. Flertallet forventer at programmet følges opp gjennom de årlige budsjettframlegg og at satsingen forutsetter medvirkning og medfinansiering fra skogbruket og skogindustrien. Flertallet vil for øvrig understreke utviklingspotensialet i treforedlings- og trelastindustrien og ser det som viktig at disse gis rammevilkår som gir rom for en fleksibel tilpasning.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre støtter forslaget om å etablere et verdiskapingsprogram. Disse medlemmer vil likevel understreke at verdiskaping er næringens eget ansvar. Det forutsettes derfor en betydelig medvirkning og medfinansiering fra skogbruket og skogindustrien. Myndighetenes rolle må innebære en prioritering av bidrag i form av generelle rammebetingelser. Eksempler på myndighetsbasert innsats kan, etter disse medlemmers mening, være utvidet adgang til bruk av skogavgiftsmidler, skattepolitikk som motiverer til avvirkning, bedrede forhold for tømmertransporten samt åpne for økt ressursutnyttelse gjennom en liberalisering av konsesjonslovgivningen m.v.

Bygging av skogsbilveier

Komiteen har merket seg skogsektorens transportutfordringer. Utbedring av flaskehalser i veinettet vil også komme andre sektorer til gode.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, legger til grunn at slik utbedring primært er et spørsmål om ansvarlige veimyndigheters prioritering av disponible midler, og vil understreke betydningen av at dette følges opp lokalt. Det er også et ansvar for staten å følge opp med bevilgninger som gjør lokalnivået i stand til å gjøre dette.

Komiteen er kjent med at Kommunal- og regionaldepartementet og Landbruksdepartementet har tatt initiativ til en mer konkret gjennomgang av disse spørsmålene i kontakt med aktørene i skogsektoren. Komiteen regner med at dette arbeidet vil kunne ut i en konkretisert oversikt over situasjonen, som gir grunnlag for vurdering og prioritering av tiltak ut over Regjeringens behandling av dette i Skogmeldingen. Komiteen ber derfor Regjeringen komme tilbake til disse spørsmålene. Komiteen er enig i meldingens vurderinger når det gjelder skogsveienes betydning for skogbruket, og behovet for fortsatt utbygging og opp-

rustning. Komiteen vil samtidig peke på at saksbehandling rutiner og planleggingsprosesser må vektlegge miljøaspektet ved ytterligere vegbygging.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil advare mot å pålegge kommunene å gjennomføre hovedplan for utbygging av skogsbilveier. Disse medlemmer tror ikke at alle kommunene har tilstrekkelig kapasitet til å kunne gjennomføre denne planleggingen innen år 2001, og et slikt forslag vil derfor kunne virke negativt på aktiviteten i skogbruket.

Disse medlemmer mener at en fortsatt utbygging av skogsbilveier er nødvendig for utvikling av næringen. Disse medlemmer mener at det i spesiell grad må stimuleres til bygging av fellesveier på tvers av eiendomsgrenser, når det er mest hensiktsmessig.

Disse medlemmer mener at en hensiktsmessig bygging av skogsbilveier har betydning for å opprettholde eller øke arealer som er økonomisk drivverdige over tid.

Disse medlemmer vil hevde at myndighetene må legge forholdene til rette slik at skogbruket kan gjennomføre veibygging uten at det påføres økt offentlig styring og økt byråkrati. Disse medlemmer mener videre at det er viktigere for skogeierne å få anledning til å bygge de veiene som er privatøkonomisk lønnsomme enn å få tilskudd.

Kjøretøybestemmelser

Komiteen ser det som viktig at skogsektoren i Norge har om lag samme rammebetingelser for transport som de land Norge i første rekke konkurrerer med. Komiteen vil peke på at en forbedring av kjøretøybestemmelsene er et viktig tiltak for å øke lønnsomheten i skogsektoren. Komiteen har merket seg at Norge for tiden opererer med et annet regelverk enn nære naboland og konkurrenter som Sverige og Finland. Komiteen forutsetter at Regjeringen avklarer spørsmålet om endrete kjøretøybestemmelser med det første.

Komiteen vil samtidig bemerke at det vil være viktig å velge den mest miljøvennlige transportmetoden der det er mulig å velge mellom flere alternativer. Komiteen mener at meldingen med fordel kunne drøftet kostnads- og miljøeffektivitet i forhold mellom lastebil og jernbane mer grundig. Komiteen vil peke på jernbanens fortrinn i forhold til annen landtransport når det gjelder store transportmengder over lange avstander. Komiteen er kjent med at jernbanen likevel mister slike transportoppdrag. Komiteen ber Regjeringen analysere årsakene til dette, og komme med forslag til tiltak.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil vise til at 90 pst. av norsk treforedlingsindustri og 45 pst. av trelastindustriens produksjon eksporteres til land hvor konkurransen med

svensk og finsk industri er meget sterk. Sverige og Finland har i mange år tillatt tyngre og lengre kjøretøyer enn Norge. Dette gjør at skognæringen i Norge i utgangspunktet har et transportkostnadshandicap i konkurransen med disse.

Disse medlemmer vil videre vise til at i Sverige er ca. 90 pst. av de offentlige veier tillatt for 60 tonn og 25,25 m lengde. I Finland er i prinsippet hele veinettet åpent for denne kombinasjonen.

Disse medlemmer har merket seg at det i Norge er 91 pst. av riks- og fylkesveinettet som er tillatt for 50 tonn totalvekt, mens ca. 54 pst. av dette nettet er tilgjengelig for tømmervogntog med 22 m lengde. Etter disse medlemmers syn bør disse veiene uten problemer kunne åpnes for samme kjøretøybestemmelser som i Sverige og Finland.

Disse medlemmer vil påpeke at en endring av norske kjøretøybestemmelser til 60 tonn totalvekt vil kunne redusere skognæringens innenlandske transportkostnader med 200 mill. kroner årlig, eller ca. 25 pst., jf. prosjekt Transport og miljø i skognæringen (Transportbrukernes fellesorganisasjon, skogavdelingen (TF/SA) 1998).

Disse medlemmer vil videre påpeke at en innføring av 60 tonns totalvekt på skogbrukets transportnett vil være en vesentlig stimulans til skognæringen i distriktene. Det vil bl.a. medføre at 100 av de 185 kommuner, som i dag ikke kan konkurrere med industriens importpriser av massevirke, vil være konkurransedyktige.

Disse medlemmer har merket seg at TF/SA har undersøkt skognæringens råvarestrømmer i de mest aktuelle skogfylker og beregnet tømmertransportens merkostnad for aktuelle fylkers- og kommunale veier som ikke tillater full kapasitetsutnyttelse av dagens tømmerbiler. Undersøkelsen viser at skognæringens merkostnader som følge av reduserte vektbestemmelser på det offentlige sekundærveinettet utgjør årlig ca. 50 mill. kroner.

Skognæringen er en internasjonal næring og det er derfor viktig at næringen får rammebetingelser på tilsvarende nivå som sine konkurrenter i et internasjonal marked. Ut fra dette faktum mener disse medlemmer at en forbedring av kjøretøybestemmelsene er det tiltak som rasket vil gi en bedring av skognæringen.

Disse medlemmer mener derfor at det for tømmertransporten i Norge vil være både naturlig og hensiktsmessig å innføre 24 m lengde for tømmervogntog, samt at man øker totalvekten til 60 tonn, noe som også vil være mer "veivennlig" enn dagens vogntog på grunn av flere hjul og større bæreflater.

Disse medlemmer mener videre at det må gjennomføres en flaskehalsanalyse av vegnettet for å avdekke hvor det er nødvendig å sette inn ekstra tiltak for å gjøre skognæringens transporter mest mulig effektive.

Disse medlemmer vil vise til at det verken i Sverige eller Finland er registrert spesielle flaskehalser som hindrer bruk av 25,25 m vogntog. Forsøk og erfa-

ringer viser at sporings- og stabilitetsegenskapene er bedre enn for 18,75 og 22 m lengder. Vegmyndigheter og transportfirmaer i begge land anser modulen for å være sikrere enn 18,75 og 22 m lengder. Innføringen har ikke medført økte offentlige veiinvesteringer og driftskostnader. Det forventes imidlertid reduserte vei-vedlikeholdskostnader, som følge av sterkt redusert transportarbeid.

Disse medlemmer vil peke på at en forbedring av kjøretøybestemmelsene er det tiltak som raskest vil kunne forbedre lønnsomheten i skognæringen. Manglende satsing på samferdsel i Norge medfører konkurranseulempen også for skognæringen. Disse medlemmer mener derfor det er viktig og nødvendig å få økt den tillatte lengde på vogntog, samt legge forholdene til rette for å tillate tyngre vogntog. I denne forbindelse peker disse medlemmer på nødvendigheten av å kunne gjennomføre en flaskehalsanalyse av vegnettet for å kunne avdekke hvor det er nødvendig å sette inn ekstra tiltak for å kunne gjøre næringens transport mest mulig effektiv.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å legge til rette for innføring av kjøretøybestemmelser mht. akseltrykk og vogntoglengde som harmoniserer mer med bestemmelse i våre naboland."

Konkurransedyktighet - sertifisering

Komiteen viser til at aktørene i skogsektoren i økende grad har tatt i bruk ulike former for kvalitets-sikringssystemer, med sikte på å dokumentere og forbedre egen virksomhet og for å sikre konkurransedyktighet. Spørsmålet om sertifisering av skogproduksjonen har bl.a. fått bred oppmerksom de siste årene. Komiteen mener dette arbeidet vil være viktig fremover, og at det kan gi bedre skogbruksmessige og miljømessige tilpasninger.

Komiteen har samtidig merket seg at det er ulike syn mellom skog- og miljøverninteresser på hvordan eventuell sertifisering av skogproduksjonen skal foregå, spesielt når det gjelder den organisatoriske forankringen.

Det er viktig at frivillighet og valgfrihet legges til grunn for utvikling av sertifisering. Samtidig er det klart at sertifisering kan bli et markedsmessig fortrinn for de som velger dette. Skogeiere som blir sertifisert må forholde seg både til det offentlige regelverket og til de konkrete sertifiseringsreglene. For den enkelte skogeier er det da viktig at rammeverket omkring skogbruksvirksomheten ikke blir unødvendig byråkratisk og omfattende. Det vil være en fordel om skogbruksmyndighetenes regelverk, som fanger opp alle skogeiere, direkte kan legges til grunn for sertifisering.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, vil i den forbindelse peke på mulighetene for å utforme forskrifter som kan

bidra til standarder i et sertifiseringssystem. Regjeringen har foreslått en egen forskrift om miljøtilpasninger i skogbruket. Dersom en slik forskrift kan harmoniseres med mål og intensjoner fra ulike sertifiseringsstandarder og legges til grunn for sertifisering, vil en for de skogeiere som velger dette kunne begrense unødige parallelle bestemmelser og resultatvurderingsopplegg i det private og det offentlige. Flertallet ber departementet arbeide for en slik løsning, og viser ut over dette til de merknader de respektive partier for øvrig har til spørsmålet om en miljøforskrift.

Flertallet forutsetter for øvrig at de sertifiserings-systemene som utvikles holdes innenfor de handelspolitiske rammer og avtaler Norge har sluttet seg til.

Juletrær og pyntegrønt

Komiteen vil videre peke på det potensialet som finnes på områder som juletreproduksjon og pyntegrønt. Det importeres hvert år 400 000 juletrær. Det ligger et relativt stort verdiskapingspotensial hos grunneierne i å legge til rette for at det kan produseres norske juletrær og norsk pyntegrønt. Komiteen er enig i at slike muligheter bør kunne utnyttes bedre.

7. SKOGSEKTOREN SKAL BIDRA TIL Å LØSE VIKTIGE MILJØOPPGAVER

7.1 Sammendrag

Skogen i Norge dekker over en tredjedel av det norske landarealet og utgjør en svært viktig del av de norske økosystemene. Skogenes produktivitet er basert på en langsiktig balanse i økosystemene, skogen har viktige miljøfunksjoner, og skogbruket står overfor viktige miljøutfordringer ved utnytting og forvaltning av disse fornybare ressursene.

Det fremgår av meldingen at Regjeringen mener miljøprofilen i skogpolitikken må bli tydeligere og mer synlig. Det er fortsatt forbedringsmuligheter når det gjelder de miljøhensyn skogbruket skal gjennomføre, tross stor innsats fra myndighetene og næringen selv.

Bærekraftig produksjon og forbruk, klimafordringene og energibruken henger nøye sammen. Produksjon og bruk av trevirke har direkte og indirekte effekter som er verdifulle i arbeidet for å møte disse utfordringene. Ved bruk av trevirke i produkter med lang levetid, forlenges karbonbindingen, og ved økt gjenvinning og reduksjon i avfallsdeponering, reduseres utslippet av klimagasser. Trevirkets brukstid, gjennbruksmulighetene og den biologiske nedbrytingen i økologiske kretsløp gjør trevirke til et fordelaktig materiale. Regjeringen mener det ligger et potensial for økte miljøgevinster i å utnytte dette bedre og legger bl.a. vekt på at betydningen av skog og treprodukter må integreres i kommunenes arbeid med Lokal Agenda 21.

Norge bør legge vekt på at skogtiltak skal være vesentlige elementer i klimaarbeidet.

Kyoto-protokollen innebærer at bare en svært begrenset del av det totale karbonopptaket i norske skoger kan krediteres i første forpliktelsesperiode (2008-2012).

En bredere inkludering av skogtiltak i de fremtidige forpliktelsesperiodene, bl.a. et bærekraftig skogbruk slik det drives i Norden, vil kunne åpne for en mer helhetlig og effektiv utnyttelse av skog og treprodukters potensial i klimasammenheng.

Skogbruket må forholde seg aktivt til miljøutfordringene. Høy kompetanse, økt vekt på miljøregistrering og planlegging står sentralt for å møte disse utfordringene. Det er også nødvendig at virkemiddelbruken tilpasses arealenes produksjonsevne og miljøkvaliteter.

Regjeringen legger vekt på at det er miljøpolitisk, skogpolitisk og konkurransemessig viktig å gjennomføre det vedtatte barskogvernet. Det må forventes innspill fra forskning, forvaltning og miljøbevegelsen med forslag om ytterligere vern etter at nåværende, vedtatte planer er gjennomført.

Regjeringen legger opp til at den samlede innsatsen for vern og bevaring av biologisk mangfold i større grad skal bygge på en kombinasjon av juridiske og økonomiske virkemidler i miljøvern- og landbruksforvaltningen. Klassisk naturvern alene er ikke tilstrekkelig for å opprettholde det biologiske mangfoldet.

Regjeringen tar sikte på fastsette en miljøforskrift hjemlet i skogbruksloven så snart Stortinget har behandlet denne meldingen. En slik forskrift kan legge til rette for en god sammenheng mellom resultatene fra samarbeidsprosjektet Levende Skog og det offentlige regelverket, og kombinere det frivillige og det lovmessige i en tillitvekkende faglig og politisk helhet som kan bli en styrke for næringen. Departementet vil følge opp høringsuttalelsene og resultatene fra Levende Skog med sikte på å utforme forskriften slik at miljøforskriftens bestemmelser vil ligge på samme nivå som standardene fra Levende Skog.

Regjeringen vil videre:

- styrke satsingen på bioenergi, og
- arbeide for at god kompetanse og miljøkunnskap, i kombinasjon med miljøregistreringer og en miljøbevisst planlegging, skal sikre et miljømessig forsvarelig skogbruk.

Regjeringen mener også at det er viktig å legge vekt på skogens og skogbrukets produksjon av samfunnsprodukter som ulike miljøverdier; biologisk mangfold, luft- og vannkvaliteter, opplevelses- og friluftslivskvaliteter m.m.

Det er en viktig utfordring for skogbruket å tilpasse sin virksomhet til skogens betydning som friluftslivs- og opplevelsesområder for befolkningen.

7.2 Komiteens merknader

Skogsektorens positive miljøbidrag

Komiteen har merket seg at Regjeringen i denne meldingen har lagt stor vekt på skogsektorens poten-

sial for å være med å løse viktige miljøoppgaver. Komiteen er kjent med engasjementet i skogsektoren på dette feltet, og finner det riktig at aktuelle departementer gir arbeidet med å integrere skog i det internasjonale klimaarbeidet tyngde.

Komiteen vil understreke at kommunene må spille en viktig rolle i arbeidet med bærekraftig produksjon og forbruk. Økt bruk av trevirke vil i denne sammenheng være et verdifullt bidrag til et miljøvennlig forbruk som skaper lite avfall. Dette gjelder bl.a. økt satsing på bioenergi og økt bruk av trematerialer i bygninger og konstruksjoner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil påpeke at skogens betydning og muligheter i norsk klimapolitikk er feilvurdert og bagatellisert ved at skogen ikke har blitt tillagt nok oppmerksomhet i denne sammenheng.

Disse medlemmer vil vise til Det norske skogsekselskaps brosjyre "Skogen i Norge", der det blir fastslått at produksjon av 1 m³ trevirke binder til seg karbondioksidmengden fra 1,5 millioner m³ luft, som tilsvarende CO₂-innholdet i eksosen fra 640 liter bensin.

Disse medlemmer vil videre vise til at Skogforsk beregnet i 1991 at det årlige opptaket av CO₂ i Norges skoger er 27 millioner tonn. På 90-tallet har mengden bundet CO₂ i skogen økt med drøyt 10 millioner tonn i året. I tillegg har bundet mengde CO₂ i treprodukter økt med drøyt 0,5 millioner tonn pr. år.

Disse medlemmer registrerer at skogen også har en mer direkte gunstig virkning på klimaet. Lokalt jevner skogen ut temperatursvingningene gjennom døgnet ved å holde på den varme luften om natten og kjøle ned luften på varme sommerdager. Den holder også på fuktigheten, slik at det skapes gode vekstvilkår for en rekke planter.

Disse medlemmer konstaterer at det vil være fornuftig å innse at skogene kan tillegges en større rolle og betydning som CO₂ binder i klimapolitikken, fremfor at man skal tviholde på de ensidige norske virkemidlene i form av avgifter.

Komiteens medlemmer fra Høyre ser Kyoto-protokollens åpning for en skogstrategi som betydningsfull, og viser til at årlig nettobinding av CO₂ i norsk skog har en størrelsesorden som klart overstiger reduksjonsmålet på 12 mill. tonn CO₂-ekvivalenter i 2010.

Disse medlemmer legger stor vekt på at forståelsen av skogbrukstiltakene i lys av Kyoto-protokollen reflekterer den vesentlige oppbygging av skogressursene som finner sted i Norge og de store unyttede muligheter i så vel nasjonal som global sammenheng.

Gjennom hele dette århundret har en bevisst skogpolitikk tilrettelagt for en utvidet rolle for en av våre mest typiske fornybare ressurser. En overgang til bruk av fornybare energikilder og produksjonssystemer som mer allment kan tilfredsstille behovene med mer

begrenset bruk av fossile ressurser, er en viktig del av den globale klimapolitikken. I et slikt perspektiv kan skogsektoren yte vesentlige bidrag. Gjennom tiltak for fremme av skogproduksjon kan CO₂-konsentrasjonen stabiliseres i kombinasjon med oppbygging av et fornybart ressursgrunnlag.

På bakgrunn av Norges ressurssituasjon ser disse medlemmer det som særlig interessant at utnyttelsen av fossile ressurser kan bringes inn i et bærekraftig kretsløp ved at karbonet som frigjøres kan bindes på nytt.

Disse medlemmer viser til at Stortinget ved en rekke anledninger har pålagt Regjeringen mer aktivt å utnytte skogens og trevirkets økologiske fortrinn som element i klimapolitikken, og imøteser en mer bevisst gjennomføring.

Disse medlemmer er kjent med de mulige konflikter mellom økt utnyttelse av den biologiske produksjonskapasiteten og hensynet til det klassiske naturvernet. Disse medlemmer forutsetter at berørte fagmyndigheter, forskningsinstitusjoner og næringsinteresser gjennom samarbeid av den typen som nå er realisert gjennom "levende skog"-prosjektet setter fokus på tiltak som kan forene bredden av målsettinger. Disse medlemmer legger til grunn at målet om biologisk mangfold og oppbygging av en økt ressursbase i form av skog vil være forenlige.

Introduksjonen av ulike systemer for kvotehandel med utslipp av klimagasser aktualiserer utvikling av et marked for salg av bindingsprosjekter i skog. Det bør legges til rette for utvikling av slike systemer nasjonalt og internasjonalt. Slike elementer bør komme i tillegg til aktivisering av den type skogpolitiske virkemidler som er kjent og i bruk.

Levende skog

Komiteen viser til at samarbeidsprosjektet Levende Skog har på en god måte samlet skogbruks- og miljøinteresser til en konstruktiv dialog om skogspørsmål, spesielt de miljømessige sidene ved skogbruksaktiviteten. Komiteen mener dette arbeidet har vært viktig for skogsektoren i arbeidet med en mer miljøvennlig skogbehandling.

Miljøforskrift

Komiteen mener det er nødvendig at skogpolitikken har en klar og tydelig miljøprofil. I forbindelse med behandling av denne meldingen har komiteen gjennom befaringer og møter med ulike parter i skogbruket erfart at det er til dels sterke innvendinger mot Regjeringens forslag om å fastsette en egen forskrift om miljøtilpasninger i skogbruket. Disse innvendingene knytter seg bl.a. til frykten for økt byråkratisering og detaljregulering og de mulige negative virkningene på aktiviteten i skogbruket.

Komiteen mener at det offentlige regelverket for gjennomføring av skogpolitikken ikke skal undergrave verdien av Levende Skog. Ved myndighetenes tilpasning av regelverket og i organisasjonenes arbeid for å

sette standardene fra Levende skog ut i livet bør det være et mål å få til rasjonelle og kostnadseffektive systemer for utforming og kontroll av skogbruksvirksomheten.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Høyre, viser til samarbeidsprosjektet Levende skog og de gode resultater dette frivillige opplegget har medført.

Flertallet vil be departementet vurdere resultatet av en videreføring av dette frivillige prosjektet etter 2 år, og da ta stilling til om det er behov for en miljøforskrift i påvente av en fullstendig gjennomgang av saksfeltet i forbindelse med en ny skoglov.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, vil understreke at det er nødvendig med klare miljøbestemmelser i lov- og regelverket for skogbruk. Flertallet slutter seg til de hovedprinsipper Regjeringen trekker opp i meldingen, om skogeiers plikt til å utøve aktiv biotopskjøtsel og til å skaffe seg oversikt over miljøverdiene på sin eiendom. Flertallet mener dette er i tråd med skogbruksloven og forarbeidene og legger til grunn at dette er prinsipper som skal føres videre når det utformes en ny skogbrukslov.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre støtter departementets vurdering av behovet for en miljøforskrift i påvente av en fullstendig gjennomgang og revisjon av skogbruksloven. Disse medlemmer vil understreke at det er nødvendig med en mest mulig felles miljøprofil i skogpolitikken og det norske skogbruket av hensyn til den internasjonale profilen både politisk og konkurransemessig, og dette nødvendiggjør også en tydelig og samlet miljøprofil i de offentlige virkemidlene.

Disse medlemmer støtter det ambisjonsnivået for en slik forskrift som er lagt til grunn i Skogmeldingen og tilrår at Regjeringen utformer en slik miljøforskrift med hovedvekt på miljømål og -standarder og at man i minst mulig grad legger inn tidkrevende og byråkratiske meldeplikts- og søknadsløsninger. Det er samtidig nødvendig at reglene blir klare, konkret og etterprøvbare.

Disse medlemmer vil samtidig også peke på samarbeidsprosjektet Levende skog og den positive enighet som der er oppnådd mellom skognæringene, miljøsidene og myndighetene. Fra næringens side er det understreket at man trenger noe tid for å kunne forankre konklusjonene fra dette prosjektet i operativ virksomhet og at man er redd for at en for hurtig iverksetting av miljøforskriften kan påvirke dette arbeidet negativt.

Disse medlemmer har derfor kommet til at en miljøforskrift ikke bør iverksettes før om ett til to år slik at næringen kan fortsette det positive, frivillige

arbeidet for å sette standardene fra Levende skog ut i livet.

Disse medlemmer vil også understreke behovet for å kunne se miljøforskriften og en ny skogbrukslov i sammenheng og at man derfor må ta sikte på å revidere forskriften når en ny lov foreligger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er uenig i forslaget omtalt i meldingen om å fastsette en forskrift om miljøtilpasninger i skogbruket, fordi den vil være uheldig og unødvendig. Disse medlemmer viser til det ansvaret skognæringen har tatt for sine miljøutfordringer gjennom å utforme de såkalte Levende Skog standardene for et bærekraftig landbruk. Dette arbeidet er godt i gang allerede nå ved at anslagsvis en fjerdedel av norsk skogbruk er sertifisert i samsvar med LS standardene.

Disse medlemmene reagerer på at en eventuell innføring av en forskrift samtidig som LS standardene skal implementeres i et sertifiseringssystem, kan virke forvirrende. Det er en risiko for at eiere av små skogeiendommer kan velge å la sine ressurser ligge ubenyttet fordi de føler avmakt i forhold til et stadig økende byråkrati. Disse medlemmer mener det viktige nå er å få satt skogbrukets miljøstandarder ut i livet og følge dette opp.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at skognæringen selv har tatt ansvar for at næringen tilfredsstiller kravene til et bærekraftig skogbruk. Gjennom Levende Skogs standarder og et tilhørende sertifiseringssystem, sikres en høy miljøprofil. Disse medlemmer frykter derfor at en miljøforskrift vil skape usikkerhet blant skogeierne og virke negativt i forhold til den prosess næringen har gjennomført i samarbeid med myndighetene. Disse medlemmer går derfor imot innføring av miljøforskrift.

Friluftsliv - opplevelseskvalitet

Komiteen vil understreke skogens store betydning for rekreasjon og friluftsliv, og som element i norsk identitet og egenart. Komiteen vil understreke de by- og tettstedsnære skogenes store betydning for friluftslivet, og behovet for å tilpasse skogbruket i disse områdene ut over dagens praksis. Særlig er en omlegging mot en større bruk av lukkede hogstformer og bevaring av stier svært viktig for ivaretagelse av opplevelseskvalitetene i skogen.

Nøkkelbiotoper

Komiteen mener at det er av stor betydning å skaffe oversikt over viktige nøkkelbiotoper og andre forekomster med stor biologisk betydning i skog. Det omtalte miljøregistreringsprosjektet er derfor, sammen med skogbruksnæringens uttrykte vilje å ivareta slike verdier, nødvendig og positivt. Komiteen ser det

som et mål å få gjennomført landsdekkende registreringer, og vil understreke at dette krever et godt samarbeid mellom mange berørte instanser og faggrupper.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til enigheten mellom myndigheter og skogeiere vedrørende skogeierens ansvar for nøkkelbiotoper begrenset slik det ble gjort i Levende Skog. Disse medlemmer mener ansvar utover dette bør dekkes av en vederlagsordning. Ordningen må innebære at berørte skogeiere gis full erstatning for økonomisk tap.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til strategien for bevaring av det biologiske mangfold i Norge, og at nøkkelbiotoper er elementer i denne sammenheng som det er nødvendig å ta vare på. I denne forbindelse er det etter disse medlemmers oppfatning nødvendig at det etableres en vederlagsordning for nøkkelbiotoper i de tilfeller disse legger beslag på et såpass stort areal at dette svekker næringsgrunnlaget for skogeien.

Barskogvern

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Stortingets behandling av St.meld. nr. 40 (1994-95) hvor partiet motsatte seg utvidelsen av den opprinnelige barskogplanen.

Disse medlemmer er ikke enig i hovedspørsmålet med verneplanen for barskog, et ensidig vern av spesielle områder skog.

Disse medlemmer viser til de store områder urørt og utilgjengelig natur som finnes i vårt langstrakte land. Denne delen av barskogen vil ikke være lønnsom for utnyttelse, og blir dermed et naturlig barskogvernområde. En slik naturlig "fredning" kombinert med en samordning mellom aktivt flerbruk og verneinteresser der dette måtte være ønskelig, vil gi et totalt sett bedre resultat enn tvangstiltak og misforståtte vernetanker fra forskermiljøer og myndigheter.

Disse medlemmer mener en fornuftig avvikling og bearbeiding sammen med de allerede innførte nasjonalparker og de utilgjengelige skogsområder vi har, er tilstrekkelig for å bevare barskog for ettertiden. Dette var Fremskrittspartiets begrunnelse for å gå imot barskogvernets utvidelse ved Stortingets behandling av saken i 1996. Disse medlemmer har registrert at vedtaket har skapt store problemer for mange skogeiere.

Disse medlemmer mener derfor at det må settes inn nødvendige ressurser for å få avsluttet verneplanarbeidet snarest mulig. Den langsomme fremdriften påfører de berørte skogeiere unødvendige økonomiske tap. Riktignok er det opprettet en leieordning som gjør at enkelte eiere får dekket deler av sine tap. Disse medlemmer vil hevde at dette ikke er en fullgod ordning fordi de som kommer inn under ordningen

ikke får en tilstrekkelig leieinntekt og mange skogeiere blir stående helt utenfor på grunn av kriteriene og for små bevilgninger. Disse medlemmer understreker derfor at det bør gis lovfestet erstatning for midlertidig vern for hele det økonomiske tapet i den midlertidige verneperioden når dette kan dokumenteres. Disse medlemmer mener Regjeringen snarest må stille de nødvendige ressurser til rådighet for en snarlig gjennomføring og avslutning av barskogvernarbeidet. Dette gjelder gjenstående registreringer, leieordninger, utvelgelse av arealer og erstatning til grunneiere.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil påpeke de mange tilfeller av lang saksbehandlingstid og manglende erstatninger der barskogvern er foretatt. Disse medlemmer mener at den enkelte skogeier må få full erstatning for de arealer som avstår til barskogvern. Disse medlemmer vil også advare mot for stor bruk av barskogvern, av hensyn til de betydelige ulemper dette medfører for aktørene i næringen. Det samme gjelder bruk av fleksibelt barskogvern som vil virke aktivitetshemmende.

Næringsutvikling i utmark

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er viktig å understreke at det ligger betydelige muligheter for økt verdiskaping og sysselsetting i utmarksnæringa. Et utmarksprodukt kan være sammensatt av transport, overnatting, servering, naturopplevelser, jakt, fiske og guiding m.v. som kan utgjøre et verdifullt bidrag til å sikre bosetting i distriktene.

Disse medlemmer vil peke på at det er behov for en samlet gjennomgang av de lover, regler og forskrifter som kan hindre en utvikling i næringen. Praktiseringen av plan- og bygningsloven er et effektivt hinder for bygging av næringsbygg i utmarksnæring. Bygging av skogshusvær for overnatting og servering er nødvendig for å øke foredlingsgraden og dermed verdiskaping og sysselsetting. Disse medlemmer mener derfor det bør være en prioritert oppgave å liberalisere lov- og regelverket på dette området. Dette vil være et bidrag til å stimulere utmarksnæringa som distriktsnæring med et potensial for en betydelig vekst.

Disse medlemmer mener utmarksnæringen representerer store muligheter for skogeierne. Disse medlemmer mener det er behov for en samlet gjennomgang av de lover og regler som påvirker muligheten for å utvikle en lønnsom utmarksnæring i Norge. Disse medlemmer vil spesielt peke på de hinder plan- og bygningsloven medfører for utvikling av utmarksprodukter. (Reiseliv) Det er også etter disse medlemmers oppfatning nødvendig å begrense effektene som de ulike vernetiltak har for utmarksnæringen. Disse medlemmer mener også det er uheldig at private skogeiere er pålagt merverdiavgift

ved salg av utmarksprodukter, mens staten er fritatt for dette. Disse medlemmer ber om at denne forskjellsbehandlingen blir fjernet.

8. NÆRMERE OM VIRKEMIDLER OG GJENNOMFØRING

8.1 Sammendrag

Regjeringen foreslår å starte arbeidet med en ny skogbrukslov. Arbeidet vil ha som mål at den nye loven skal inneholde klare bestemmelser om et bærekraftig skogbruk og en langsiktig ressursforvaltning. Skogeierens ansvar for å forvalte egne skogressurser, og å ta miljøhensyn, må stå sentralt i en ny lov. Bestemmelsene om å etablere ny skog etter hogst bør få en utforming som i større grad enn i dag sikrer at foryngelsesplikten blir ivaretatt. I arbeidet med en ny lov er det nødvendig å legge vekt på skogbrukslovens betydning både som et nasjonalt verktøy, og som et middel for å dokumentere hovedlinjene i den norske skogpolitikken utad.

Departementet vil gi retningslinjer for praktiseringen av prisreguleringsbestemmelsene som i større grad stimulerer til et aktivt skogbruk ved at verdien av foretatte investeringer og hogstmoden skog reflekteres bedre i verdifastsettelsen.

Regjeringen vil i hovedsak beholde skogbeskatningen som i dag. Det innebærer bl.a. at skogavgiftsordningen fortsatt bør være en grunnpilar i finansieringen av et bærekraftig skogbruk. Regjeringen mener imidlertid at det er behov for å gjøre ordningen mer virkningsfull i et miljøperspektiv og i verdikjedesammenheng. Regjeringen vil derfor foreslå å utvide ordningen ved å gi en generell virkende skattefordel for bruk av skogavgift til konkrete definerte miljøfremmende tiltak.

Regjeringen ser det ikke som hensiktsmessig å nå gå videre med en vurdering av potensialet for beskatning av grunnrenten i skogbruket.

Betydningen av forskning og utvikling som grunnlag for lønnsom produksjon har vært undervurdert i deler av skogsektoren. Regjeringen vil, som en prøveordning i 5 år, fastsette en avgift på skogsvirke til fremme av fellestiltak i skogbruket. Dette vil gi bedre mulighet for aktiv brukermedvirkning i og brukerfinansiering av FoU-arbeid i skogsektoren, herunder det foreslåtte verdiskapningsprogrammet.

Regjeringen vil styrke og videreutvikle kompetansetiltak innen grunn- og etteropplæring rettet mot skogeiere, skogsarbeidere og entreprenørene i skogbruket.

Regjeringen mener at det er viktig for næringen og for samfunnet at også kvinner deltar aktivt og finner interessante arbeidsplasser i skogsektoren. Departementet vil derfor ta initiativ til et samarbeid med bl.a. skogeierorganisasjonene om en fortsatt innsats for å sikre kvinners deltakelse innenfor skogsektoren.

8.2 Komiteens merknader

Ny skogbrukslov

Komiteen har merket seg at Regjeringen legger opp til å starte arbeidet med en ny skogbrukslov, med klare bestemmelser om et bærekraftig skogbruk og en langsiktig ressursforvaltning. Komiteen er enig i at de skogpolitiske utfordringene krever et moderne og funksjonelt juridisk rammeverk. Det er viktig at en ny skogbrukslov blir en næringslov hvor prinsippet om frihet under ansvar opprettholdes. Loven må også gi klare rammer for de miljøhensyn som påhviler skogbruket, og som er en viktig del av den enkelte skogeiers forvalteransvar. Den nye skogbruksloven må også videreføre en skogadministrasjon på kommune- og fylkesnivå med en organisasjon og kompetanse som gjør det mulig å følge opp regelverket og de skogpolitiske mål på en god måte regionalt og lokalt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre, er positiv til en ny skogbrukslov, men forutsetter at dette må være en næringslov hvor prinsippet om frihet under ansvar opprettholdes. Disse medlemmer vil advare mot en lov som åpner for økt byråkratisering av næringen, og peker i denne sammenheng på at forslaget om meldeplikt for hogst ikke må gjennomføres.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er enig i at det er behov for en ny skogbrukslov hvor skogeierens og myndighetenes ansvar defineres og hvor eventuelle sanksjonsmuligheter er hjemlet. Disse medlemmer forutsetter imidlertid at en ny skogbrukslov skal være en næringslov og at prinsippet om frihet under ansvar skal opprettholdes. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn understreke at man ved utformingen av ny lov legger til grunn prinsippene i dagens lov om ikke å hjemle restriksjoner som hindrer regningssvarende drift.

Skogavgift og skogsbeskatning

Komiteen mener at plikten til å sette av skogavgift skal opprettholdes og slutter seg til at skogavgiftsordningen fortsatt skal være en grunnpilar i finansieringen av bærekraftig skogbruk fremover. Komiteen har merket seg at beløpsgrensene for skattefordelen ved bruk av skogavgift har vært de samme siden ordningen ble innført. Komiteen ber om at departementet vurderer en endring av beløpsgrensene eller ordningen slik at det stimuleres til økt investering. Her bør vurderes om beløpsgrensene for den såkalte skattefordelen kan oppheves og om skattefordelen kan økes til 50 pst.

Komiteen er ellers enig i at reglene for bruk av skogavgift med skattefordel i miljøssammenheng, blir gjennomgått for å gjøre ordningen mer virkningsfull.

Komiteen ser utvidelsene av skogavgiftsordningen som viktige i et miljøperspektiv og i verdiskapingssammenheng. Det bør etter komiteens mening åpnes for redusert inntektsføring etter skatteloven § 48,

for tiltak med særlig miljøbetydning. Komiteen ser behovet for å videreføre ordningene med gjennomsnittsligning og direkte utgiftsføring av skogsveier. Komiteen er enig i at det ikke er grunnlag for å gå videre med en vurdering av potensialet for beskatning av grunnrente i skogbruket.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener at skogavgiftsordningen bør opprettholdes. Disse medlemmer mener følgende endringer må gjennomføres:

- fjern beløpsgrensene for skattefordelen. Med dagens system avtar skattefordelene med økende investeringer. Dette harmonerer dårlig med behovet for økte investeringer i næringen.
- heving av overavskrivningsdelen (skattefordelen) til 50 pst.

Av frigitte skogavgiftsmidler som nyttes til skogkultur og skogsveier, samt til alternative avvirkningsfremmende investeringer i et vernet skogsområde hvor det er fastsatt restriktive forskrifter for bygging av skogsveier, tas til inntekt 50 pst. av samlet investeringsbeløp.

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endringer i skogavgiftsordningen, med sikte på å fjerne eller heve vesentlig beløpsgrensene for skattefordelen og øke overavskrivningsdelen."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet stiller seg positive til Regjeringens forslag om å utvide ordningen med skogavgift ved å gi en generelt virkende skattefordel for bruk av skogavgift til miljøfremmende tiltak og tiltak rettet mot lokal foredling.

Disse medlemmer mener skogavgiftsordningen i tillegg bør utvides til å omfatte kjøp av kompetansetjenester.

Disse medlemmer vil minne om at skogavgiften ikke er en avgift i tradisjonell forstand, men et incitament til økte langsiktige investeringer. Fra 1983 og frem til i dag har de kostnadene som skogavgiften er ment å dekke, hatt sin naturlige stigning (konsumprisindeksen har steget med 82 pst.) samtidig som marginalskatten har falt fra ca. 60 pst. til dagens 28 pst. Konsekvensen er at effekten av skogavgiftsordningen som økonomisk virkemiddel er betydelig svekket. Disse medlemmer vil hevde at skogavgiften er en fornuftig ordning og bør beholdes. Den bør forenkles og gjøres langt mer effektiv som virkemiddel for økte investeringer i næringen. Disse medlemmer mener beløpsgrensene for skattefordelen kan fjernes. Videre kan overavskrivningsdelen (skattefordelen) heves til 50 pst. Disse medlemmer vil peke på at ovennevnte tiltak vil, hvis de realiseres, gjøre skogavgiften

tilnærmet like effektiv i dag som den var ved innføring av ordningen i 1983.

Prissetting av skogeiendommer

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, har merket seg at Regjeringen mener at praktisering av dagens prisreguleringsbestemmelser i forhold til skog har vært mer restriktiv enn det er grunnlag for. Flertallet slutter seg til at dette forholdet rettes opp gjennom mer konkrete retningslinjer for praktiseringen. Flertallet mener at en høyere pris på skogeiendommer vil kunne stimulere til et høyere investeringsnivå. Det er samtidig viktig at prisnivået ikke blir til hinder for at eiendommene kan overtas og drives med en rimelig avkastning for kjøperen. Flertallet mener det kan være grunnlag for å vurdere en særskilt kalkulasjonsrente for verdsetting av skog.

Flertallet legger videre til grunn at den varslede stortingsmeldingen om landbruket vil gi en grundig og helhetlig drøfting av spørsmålene knyttet til jord- og konsesjonslovgivningen med sikte på å bruke disse virkemidlene aktivt for økt måloppnåelse i landbrukspolitikken.

Flertallet viser til at Regjeringen vil vurdere tiltak for å gjøre det lettere for skogeiere og skogsarbeidere å registrere seg som selvstendig næringsdrivende innenfor skogbruk. Flertallet forutsetter at arbeidstakernes rettslige vern ivaretas, og at det ikke foretas noe som øker mulighetene for kontraktørvirksomhet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil peke på at en åpning for større muligheter for at skogsarbeidere kan registrere seg som selvstendig næringsdrivende, kan forsterke presset mot at de skogsarbeiderne som fortsatt er ansatt skal registrere seg som selvstendig næringsdrivende.

Det er viktig å legge til rette for virkemidler som sikrer trygge og stabile helårsarbeidsplasser for de ansatte skogsarbeiderne. En kvalifisert arbeidsstokk med faglærte skogsarbeidere er en forutsetning for at nødvendig skogkulturarbeider skal bli utført og ikke minst for å ivareta miljøhensyn i det fremtidige skogbruket.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er nødvendig å fjerne prisreguleringen ved omsetning av skogeiendommer samt statens forkjøpsrett. Skogbruket har behov for en liberalisering av konsesjonsloven slik at de som ønsker å være aktive næringsutøvere gis større fleksibilitet til å utvikle hensiktsmessige og levedyktige skogeiendommer.

Disse medlemmer vil minne om at en liberalisering i eiendomsmarkedet og et friere marked vil føre til en bevisstgjøring av ressursenes reelle verdier. Skogeiere som har et høyt ambisjonsnivå når det gjelder å vedlikeholde og utvikle skogressurser, vil belønnes med en høyere markedsverdi på eiendommen.

Disse medlemmer viser til at svenskene liberaliserte lovverket knyttet til kjøp og salg av eiendom i

1991. Erfaringen fra Sverige til nå viser at med et fungerende marked fastsettes eiendomspriser som gjenspeiler eiendommenes reelle verdi, så blir eiendomsstrukturen mer robust, prisene og det lokale eierskapet øker. Disse medlemmer viser til at det er dette norske myndigheter har forsøkt å få til med strenge offentlige reguleringer som prisregulering, bo- og driveplikt samt forkjøpsrett til Staten. Disse medlemmer vil hevde at de positive erfaringer i det svenske eiendomsmarkedet tilsier en tilsvarende liberalisering av lovverket i tilknytning til kjøp og salg av eiendom i Norge.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener at den offentlige reguleringen av eiendomsmarkedet har klare negative effekter på avvirkning, lønnsomhet, investeringsnivå, rekruttering, kompetanse og ikke minst utvikling av et robust og levedyktig skogbruk. Dette gjelder bl.a. i form av prisregulering og statens forkjøpsrett. Disse medlemmer mener av en avvikling av disse reguleringene vil kunne bidra til mer robuste og lønnsomme enheter i næringen. Dette vil også kunne bidra til mer aktivt eierskap i næringen. Etter Høyres oppfatning er de tiltak som foreslås i meldingen langt fra tilstrekkelig til å kunne motvirke de store negative effekter reguleringen av eiendomsmarkedet har for skogbruksnæringen. Disse medlemmer mener at en endring av konsesjonsloven hvor prisregulering erstattes av fri prisdannelse, vil bidra til større lønnsomhet, større avvirkning og dermed legge til rette for større aktivitet og mer levende bygder. En avregulering vil også bidra til større rekruttering og klart bidra til flere heltidseiere. Disse medlemmer vil understreke at det også må gis anledning til å bygge opp større og mer rasjonelle enheter. Disse medlemmer mener derfor at statens forkjøpsrett må fjernes og at arealgrensen for konsesjonsplikt og for odelsjord må heves betraktelig. Disse medlemmer mener det i større grad må tas hensyn til kompetanse og faglig skikkethet. En større fristilling av næringen vil medføre økt verdiskaping i næringen og industrien som henter råvarene fra næringen.

Kunnskap/kompetanse/rekruttering

Komiteen er enig med Regjeringen i at ny kunnskap fra forsknings- og utviklingsarbeid og en bred og omfattende kompetanse i alle deler av skogsektoren er viktige grunnforutsetninger for verdiskaping og en god miljøprofil. Komiteen vil peke på at kompetanseoppbyggingen også bør skje i miljøer utenfor skogsektoren for at sluttbrukerne skal få større kunnskap om trevirkets muligheter. Styrking av entreprenørskapsideen i lærerutdanningen og i undervisningen i skoleverket vil være et positivt bidrag i denne sammenheng.

Komiteen mener det bør være et mål å heve investeringene i forskning og utvikling innen norsk treindustri. Dette er en oppgave både for det offentlige og bransjen. Samtidig er det viktig å sette inn forskningsressursene mot de områder som best styrker lønnsom-

heten i næringen. Det er viktig å dreie fokus fra produksjons- og råvarehåndtering over mot markeds- og brukerorientering. Ellers viser komiteen til merknadene til verdiskapningsprogrammet. Komiteen viser også til den kommende forskningsmeldingen.

Det er også viktig å sikre en tilfredsstillende rekruttering til næringene. Dette er en utfordring både for næringene og myndighetene og krever samhandling både om finansiering og iverksetting av konkrete tiltak.

Komiteen er positiv til skognæringens forslag om en FoU-avgift og støtter Regjeringens forslag om å innføre dette med hjemmel i lov om avgift på skogsvirke til fremme av fellestiltak i skogbruket av 9. november 1956.

Komiteen har merket seg at det skal legges økt vekt på kompetansehevende tiltak rettet mot skogeiere, skogsarbeidere og entreprenører i skogbruket og er enig i dette. Komiteen vil særlig understreke viktigheten av et godt opplæringstilbud gjennom videregående opplæring rettet både mot skogbruket og foredlingsleddene.

Komiteen vil påpeke at deler av utdannelsen innen skogbruk krever store investeringer i utstyr. Komiteen ser behovet for en utdanning med gode rammebetingelser, jevnfør videregående linjer for anleggs- maskinopplæring, om skognæringen skal kunne rekruttere ungdom som læringer og framtidig arbeidskraft. Når det gjelder maskinopplæringen, ber komiteen Regjeringen velge et begrenset antall opplæringssteder som sikres for en høykvalitets opplæring. Komiteen mener det er viktig å vurdere en landslinje-ordning innen skogbruksfag med høyt faglig nivå, med spesiell vekt på teknikk- og entreprenørutdanning.

Komiteen har merket seg at det fra flere hold uttrykkes bekymring for rekrutteringen. Komiteen vil understreke at denne situasjonen må håndteres i et bredt samspill mellom de berørte partene, nemlig aktørene i næringen, skoleverket og myndighetene.

Landbruksdepartementet peker på behovet for en bred gjennomgang av opplærings- og kompetansefeltet, og komiteen er enig i dette.

Skogbruksmyndighetenes rolle og oppgaver

Komiteen merker seg at både meldingen og aktørene i skogbruket uttrykker bekymring for ressursituasjonen for skogbruksmyndighetene på kommunenivået. Komiteen vil understreke at en av hensiktene med kommunaliseringen av de tidligere statlige landbrukskontorene var å innpasse denne virksomheten i den øvrige kommunale virksomhet og å legge til rette for en lokal prioritering av ressursbruken til slike formål. Komiteen er enig i at det nå er hensiktsmessig å foreta en helhetlig vurdering av omorganiseringen av landbruksforvaltningen slik dette pekes på i meldingen. Komiteen mener det er viktig at kunnskapsformidlingen til beslutningstakerne opprettholdes. I den sammenheng kan det være behov for sterkere føringer i forhold til kommune- og fylkesplan.

Rekruttering av kvinner

Komiteen er enig i at det er viktig for næringen og samfunnet at også kvinner deltar aktivt og finner interessante arbeidsplasser i skogsektoren. Komiteen registrerer at kvinner i liten grad velger yrke i næringen.

Komiteen ser positivt på initiativet til samarbeid med blant annet skogeierorganisasjonene om en videre innsats for å sikre kvinners aktive deltagelse i skogbruket. Det er viktig å arbeide for å minske barrierer som gjelder holdninger og manglende likestilling.

Skogbruksmuseum

Komiteen har merket seg den viktige funksjonen Norsk Skogbruksmuseum har i formidlingen av kunnskap og bevaring og utvikling av kompetanse.

9. DISTRIKTSMESSIGE KONSEKVENSER

9.1 Sammendrag

Skogbruket har sin forankring i distriktene, og sammen med jordbruk må skogbruk fortsatt være en bærebjelke i næringsutviklingen i svært mange kommuner i fastlands-Norge.

De skogpolitiske retningslinjene som er trukket opp i denne meldingen vil etter departementets mening bidra til å styrke skogbruket som næring.

Meldingen fokuserer spesielt på mulighetene i skogsektoren, og understreker særlig potensialet for lokal foredling. Økt lokal foredling vil kunne bidra til å styrke sysselsettingen og trygge bosettingen i strøk med få alternative jobbskapingsmuligheter.

Ved å legge til rette for et kostnadseffektivt skogbruk, tilfredsstillende infrastruktur i skogen og mellom skog og industri, og generelt bedre kommunikasjon i verdikjeden, ønsker Regjeringen å bidra til styrket konkurranseevne i skogsektoren totalt. Dette kommer også distriktene til gode ifølge meldingen.

9.2 Komiteens merknader

Komiteen legger til grunn at det er et mål at skogbruket kan spille en sentral rolle for bosetting og sysselsetting i distriktene. Forutsetningen er at det er lønnsomt og attraktivt å arbeide med skogbasert verdiskaping. Komiteen vil imidlertid understreke at det ligger uutnyttet potensial både i ressursgrunnlaget og i den infrastrukturen som er tilstede. Komiteen vil her bl.a. vise til at det er skog- og trebasert virksomhet i 313 av landets kommuner. Komiteen slutter seg til Regjeringen i synet på at trygghet for de som vil satse på skog som fremtidig yrkesvei er viktig, både for bosettingen i distriktene og for aktiv ressursutnytting innenfor en bærekraftig ramme. Komiteen minner om at dette krever en fleksibel, men samtidig langsiktig stabil og forutsigbar virkemiddelbruk innenfor skogbruk, som vektlegger tilgjengelighet til skoga-

realene og produksjon av trevirke med høy kvalitet. Videre vil det være sentralt for verdiskapingen og skogsektorens konkurranseevne foredlingsvirksomheten utvikles videre. Komiteen viser her spesielt til gjennomføringen av verdiskapingsprogrammet for bruk og foredling av trevirke.

10. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

10.1 Sammendrag

Oppfølgingen av meldingen vil bli viktig i skogbruksmyndighetenes arbeid de nærmeste årene. Regjeringens mål om å delta aktivt i internasjonal skogpolitikk, herunder Norges deltakelse i ledelsen av den europeiske samarbeidsprosessen på skogsiden, gir et merarbeid for skogbruksmyndighetene sentralt.

Regjeringen vil for øvrig vurdere nivå og gjennomføringstakt på de foreslåtte tiltakene i forhold til den økonomiske situasjon og de årlige budsjettene.

10.2 Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, er innforstått med at oppfølgingen av meldingen vil medføre et betydelig merarbeid for skogbruksmyndighetene sentralt.

Flertallet er innforstått med at nivå og gjennomføringstakt på de foreslåtte tiltakene i meldingen må vurderes i forhold til den økonomiske situasjon og de årlige budsjetter.

11. UTTALELSE FRA ENERGI- OG MILJØKOMITEEN

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til de respektive partienes merknader i utkastet til innstilling - og har ingen merknader utover dette.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland, viser til at Sosialistisk Venstreparti ikke har medlem i næringskomiteen, og derved ikke har samme mulighet til å gå inn i alle sider ved meldingen. Dette medlem vil peke på at det er positivt at Regjeringen plan-

legger å revidere dagens skoglov og utarbeide miljøforskrift inntil full gjennomgang av skogloven er foretatt. Dette medlem viser til at dagens lovverk vanskeliggjør en miljøvennlig skogbrukspolitikk, men at det likevel ikke har forhindret at deler av skogbruksnæringen nå tar mer hensyn til miljøfaktorene.

Dette medlem viser til at dagens lovverk ikke i tilstrekkelig grad ivaretar en beskyttelse av det biologiske mangfoldet. Dette medlem ønsker derfor at det parallelt med ny lov vurderes å utvide verneområdene, ikke minst med tanke på det biologiske mangfoldet. Det vises i den forbindelse til at det etter dette medlems mening brukes altfor lite ressurser til registrering av dette mangfoldet, og at det til nå ikke har vært mulig å få Stortinget med på å øke ressursene på dette feltet. Dette medlem ønsker i samsvar med det ovenstående så vel at arbeidet med miljøforskrift og ny skoglov gis høy prioritet, samtidig som ressursene til registreringsarbeidet må økes.

12. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og Høyre:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen om å legge til rette for innføring av kjøretøybestemmelser mht. akseltrykk og vogntoglengde som harmoniserer mer med bestemmelser i våre naboland.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endringer i skogavgiftsordningen, med sikte på å fjerne eller heve vesentlig beløpsgrensene for skattefordelen og øke overavskrivningsdelen.

13. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til meldingen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

St.meld. nr. 17 (1998-99) - Verdiskaping og miljø - muligheter i skogsektoren (Skogmeldingen) - vedlegges protokollen.

Oslo, i næringskomiteen, den 3. juni 1999.

Morten Lund,
leder.

Leif Helge Kongshaug,
saksordfører.

Kjell Opseth,
sekretær.